

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง“แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓” เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๓ ๒) เพื่อศึกษาหลักการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ๓) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๓

โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย ๑) แบบสอบถามโดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ทำการสอนในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษจำนวน ๑๑๖ คนโดยได้เก็บข้อมูลทำการวิเคราะห์และประมวลผลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและข้อมูลจากการวิเคราะห์

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง ๓ ประการดังนี้

๕.๑.๑ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๓

สรุปผลการวิจัยพบว่า

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม พบว่ามีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคนิคการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
ด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

๕.๑.๒ เพื่อศึกษาหลักการจัดการเรียนการสอนที่ดีในโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓

สรุปผลการวิจัยพบว่า

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีระดับ
การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ ได้แก่มีวัตถุประสงค์
ที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุขเนื้อหาสาระในการเรียนรู้มีความ
เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนเนื้อหาแต่ละระดับชั้น มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาและข้อที่มี
ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิต
อย่างพอเพียง

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีระดับการ
ปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ ได้แก่ครูจัดบรรยากาศ
ในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในการทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ครูเตรียมตัวในการสอนแต่ละครั้งให้
เหมาะสมกับเวลาเรียนครูให้นักเรียนได้เตรียมตัวก่อนมาเรียนด้วยการอ่านหนังสือล่วงหน้าสม่ำเสมอและข้อ
ที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูให้นักเรียนได้วางแผนการเรียนตามตารางที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ด้านการใช้สื่อและเทคนิคการสอน พบว่ามีระดับ
การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับได้แก่ครูใช้ตำรา /
เอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนครูใช้สื่อ e-learning มาช่วยเสริมให้การเรียน
การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูใช้สื่อเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการสอน และข้อที่มี
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูแจ้งรายชื่อหนังสือและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะศึกษา
ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่ามีระดับการ
ปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ ได้แก่ครูเปิดโอกาสให้
นักเรียนได้ซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนได้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ครูจัด
กิจกรรมการสอนไปประยุกต์ใช้จริงได้ครูจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมที่ดีงามและข้อที่มีระดับ
การปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูใช้กระบวนการสอนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมที่หลากหลาย

สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่ามีระดับการ

ปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับได้แก่ ครูจัดให้มีการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและการทดสอบปลายภาคตามที่กำหนดไว้ครูกำหนดเกณฑ์การประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึง แนวทางการทดสอบล่วงหน้าและข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด คือ ครูมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการสอนจากผลการประเมินการเรียนรู้

๕.๑.๓ เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓

สรุปผลการวิจัยพบว่า

แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง ๕ ด้านดังนี้ ๑).ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน มีการสืบค้น ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ๒).ด้านการจัดการเรียนการสอน แทรกเนื้อหาหลักธรรมคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ๓).ด้านการใช้สื่อและเทคนิคการสอน ใช้ตามความเหมาะสมตรงตามเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสนใจในการเรียนการสอนมากขึ้น ๔).ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนคำนึงถึงวัยของและสถานภาพของผู้เรียน ๕). ด้านการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียนและพัฒนาผู้เรียน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษ” เป็นการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

แนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคนิคการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลโดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวมที่มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเลื่อน อมโร (สิงห์เจริญ)** การวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนวัดบางนาคอกเขตบางนากรุงเทพมหานครโดยมีวัตถุประสงค์๓ประการได้แก่ ๑) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

โรงเรียนวัดบางนาคนอกเขตบางนากรุงเทพมหานครและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ -๖ โรงเรียนวัดบางนาคนอกจำนวน ๒๒๗ คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-Test) เพศอายุชั้นเรียนของนักเรียนวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

๑. ด้านการศึกษาหลักสูตรนักเรียนให้ความสำคัญหลักสูตรการเรียนรู้ในระดับมาก เนื้อหาวิชาสอนมีความเหมาะสมและวิชาส่งเสริมคุณภาพในการดำรงชีวิต
๒. ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้นักเรียนเห็นว่าครูมีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนรู้ก่อนการเรียนการสอนทุกครั้งตรงกับความต้องการเรียนรู้และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๓. ด้านการจัดทำแผนการสอนนักเรียนเห็นว่าครูมีจัดทำแผนการสอนตรงกับมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรวางแผนการสอนอย่างต่อเนื่องประจำทุกสัปดาห์
๔. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเห็นว่าครูให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากและตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางเนื้อหา กิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตรก่อนเรียนมีการฝึกสมาธิก่อนเข้าการเรียนทุกครั้ง
๕. ด้านการวัดและประเมินผลนักเรียนเห็นว่าครูให้ความสำคัญการวัดและประเมินผลตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. ด้านข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยภาพรวม๕ด้านตามเพศอายุชั้นเรียนนักเรียนมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕
๗. แนวทางการจัดกิจกรรมการสอนวิชาพระพุทธศาสนาควรมีการปรับปรุงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้านเทคนิควิธีการนำเสนอการจัดกิจกรรมตลอดถึงสื่อการเรียนการสอนไม่คอยทันสมัยน่าสนใจควรใช้ระบบ IT สอนให้ทันสมัยน่าสนใจมีเกมคุณธรรม เชิญวิทยากรพิเศษบรรยายเรื่องพระพุทธศาสนาและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพระพุทธศาสนา เพื่อได้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ **สรุปเดช บัวหลวง** ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดหนองคายพบว่า (๑) ครูอาจารย์โดยส่วนรวมจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๕ ด้านคืองานด้าน หลักการจุดมุ่งหมายหลักสูตรงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้งานด้านการจัดการเรียนการ

^๑พระเลื่อน อมโร (สิงห์เจริญ), “การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนวัดบางนาคนอกเขตบางนากรุงเทพมหานคร”, **ปริญญาพุทธศาสนตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

สอนงานด้านนิเทศการเรียนการสอนงานด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาส่วนอีก ๒ ด้านที่เหลือมีปัญหาในระดับน้อยคืองานด้านการจัดการสายงานการบริหารงานวิชาการและหน้าที่ความรับผิดชอบและงานด้านการวางแผนงานวิชาการยกเว้นครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเพียงด้านเดียวคืองานด้านการวางแผนงานวิชาการ (๒) ครูอาจารย์โดยส่วนรวมแล้วได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคือจัดการอบรมจัดกิจกรรมนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อโรงเรียน^๒ **นายอดิพันธ์ อมาตยคง** ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามผลการศึกษาพบว่า

๑. การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามในระดับมาก

๒. การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามสังกัดของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แต่เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เพียงด้านเดียว คือ การนำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ไปใช้ของสถานศึกษา

๓. แนวทางการพัฒนาโดยจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการตามระเบียบการนำนักเรียนไปนอกสถานศึกษา จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุหมู่แก่นักเรียน ศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระ เพื่อให้สามารถวางแผนการนำนักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนและจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น^๓ **พระสถิต มหาลาโภ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนวิสุทธิพุทธผลการศึกษาทำให้ทราบว่าผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการสอนในโรงเรียนบ้านโนนม่วงซึ่งเป็นโรงเรียนวิสุทธิพุทธนั้นพบว่าครูและนักเรียนได้นำหลักไตรสิกขาซึ่งเป็นกระบวนการของการศึกษาในพระพุทธศาสนาอันประกอบด้วยศีลสมาธิปัญญา มาบูรณาการเข้ากับกระบวนการสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องอยู่ในกิจวัตรประจำวันทั้งในและนอกห้องเรียนพร้อมด้วยปัจจัยทางสังคมคือปรโตโมหะหรือกัลยาณมิตรประกอบด้วยพ่อแม่เพื่อนคนแวดล้อมใกล้ชิดรวมทั้งสื่อการเรียนรู้ต่างๆ เป็นผู้นำทางกล่อมเกล้าให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่าง

^๒สุรเดช บัวหลวง, “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดหนองคาย”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒), หน้า๙๒.

^๓นายอดิพันธ์ อมาตยคง, การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม, **บัณฑิตวิทยาลัย**, (มหาวิทยาลัยศิลปากร : ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

ครบถ้วนกลายเป็นผู้เจริญพร้อมทั้งกายจิตและปัญญา“**ล่อ การุณยนิช** ได้วิจัยเรื่อง “ทำการศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา”พบว่า ๑) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมทางศาสนาภายในโรงเรียนตามโอกาสเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาเช่นวันวิสาขบูชาวันมาฆบูชาเป็นต้น๒) ให้นักเรียนปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีระเบียบและสอดแทรกบรรยากาศทางศาสนาในกิจวัตรประจำวันตามที่แต่ละโรงเรียนจะจัดให้เหมาะสมเช่นการฟังอภิปรายธรรมการทำสมาธิหรือพานักเรียนไปวัดบ้างตามโอกาส๓) จัดแข่งขันการตอบปัญหาที่นักเรียนต้องอ่านหนังสือโรงเรียนกำหนดไว้จึงจะตอบได้เช่นหนังสือนิทานชาดกประวัติพุทธสาวกเป็นต้น๔) ประกาศยกย่องนักเรียนที่ประพฤติดีให้ปรากฏในที่ประชุมและ๕) ให้คะแนนความประพฤติเป็นเครื่องมือในการอบรมจริยศึกษาในโรงเรียน๔๘”**นภจ รุ่งแก้ว** ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาส๕๐๓สังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า ๑) สภาพการเรียนการสอนวิชา ส ๕๐๓ สังคมศึกษาของครูพบว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและด้านการใช้หลักสูตรด้านการใช้สื่อการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางส่วนปัญหาการเรียนการสอน วิชา ส ๕๐๓ สังคมศึกษาของครูพบว่าปัญหาในระดับปานกลางทุกด้านคือด้านการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการสอนด้านการวัดและประเมินผล ๒) ผลการเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอนวิชา ส๕๐๓ สังคมศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้านคือด้านการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการสอนด้านการวัดและประเมินผล สำหรับผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส ๕๐๓ สังคมศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกด้านคือด้านการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการสอนด้านการวัดและประเมินผล ๓) สภาพการเรียนการสอนวิชา ส๕๐๓ สังคมศึกษาของนักเรียนพบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านส่วนปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส ๕๐๓ สังคมศึกษาของนักเรียนพบว่าเป็นปัญหามานกลางทุกด้าน ๔) ผลการเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอนวิชา ส๕๐๓ สังคมศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทุกด้านสำหรับผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนวิชาส๕๐๓สังคมศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันพบว่ามีปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

“พระสถิต มหาลาโภ, การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิสุทธิพุทธ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนม่วงตำบลศิลาอำเภอมืองจังหวัดขอนแก่น, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓),

“**ล่อ การุณยนิช**, จริยศึกษาและการพัฒนาประเทศ, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๔๙),

๐.๐๕๕๖^๖พระครูสังฆรักษ์วินัย ปาสาทิโก (วงษ์สุเทพ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

๑. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนทั้ง ๕ ด้านพบว่าด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามระดับ

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพการเรียนการสอนของครูทั้ง ๕ ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ภาพรวมพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านนักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ผู้บริหารครูผู้สอนและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียน ดังนี้ ๑) ปัญหาอุปสรรคด้านหลักสูตร คือเนื้อหาของหลักสูตร มีมากเกินไป ขาดการแก้ไขปรับปรุง ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือการจัดครูเข้าสอนยังไม่เป็นระบบ ขาดแผนการเรียนการสอนที่ชัดเจนและการสอนขาดความยืดหยุ่น ๓) ด้านสื่อการเรียนการสอน คือสื่อที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอ สื่อที่มีอยู่ขาดคุณภาพ ๔) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีน้อยเกินไป ๕) ด้านการวัดและประเมินผล การวัดผลเน้นความจำเป็นหลัก และขาดการบันทึกข้อมูลที่เป็นระบบ

แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม คือ ๑) ด้านเนื้อหาที่สอนควรเลือกเฉพาะข้อธรรมที่เหมาะสมต่อการใช้ในชีวิตจริงของผู้บวชใหม่ ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดพาหนะแก่ผู้เรียนและเน้นพระเถระในปกครองว่าให้ตระหนักในการเรียน ๓) ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ ควรมีสื่อที่ทันสมัย เช่นคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉายสไลด์มาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน ๔) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ๕) ด้านการวัดและประเมินผล ควรวัดและประเมินผลให้ทั่วถึง เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน^๗นางสาวขวัญษา เอกจิตต์ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

^๖นภกร อุ่นแก้ว. “สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาส ๕๐๓ สังคมศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอบ้านไผ่จังหวัดขอนแก่น”, (วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาสังคมศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๒),

^๗พระครูสังฆรักษ์วินัย ปาสาทิโก (วงษ์สุเทพ), การจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร, **พุทธสาสตรมหาบัณฑิต** (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านครู, ด้านนักเรียน, ด้านหลักสูตร, ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน, ด้านการวัดและประเมินผลและด้านสื่อการเรียนการสอน

๒. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมไม่แตกต่างกัน

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม, ผู้บริหารและครูควรได้ศึกษาค้นคว้านวัตกรรมเพื่อนำมาใช้กับสถานการณ์ภาวะน้ำท่วม, ผู้บริหารและครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, นักเรียนควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านการดำเนินชีวิตเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม, ผู้บริหารและครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น, ผู้บริหารให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทนั้นๆ, ผู้บริหารและครูควรปรับปรุงหลักสูตร โดยเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ, ผู้บริหารติดต่อความช่วยเหลือด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความเพียงพอ, ครูควรเน้นการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง “กระทรวงศึกษาธิการได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นโครงสร้างของหลักสูตรซึ่งมุ่งไปที่เนื้อหาสาระส่วนใหญ่มีความง่ายยากปานกลางด้านการบริหารโรงเรียนไม่มีผลทำให้นักเรียนไม่ชอบไม่สนใจไม่อยากเรียนด้านผู้สอนมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเนื่องจากผู้สอนขาดสิ่งเร้าสิ่งจูงใจในทางบวกแก่นักเรียนอันได้แก่บุคลิกภาพและเทคนิคการสอน^๕

^๕นางสาวขวัญษา เอกจิตต์, การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร, **พุทธสาสตรมหาบัณฑิต** (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : ๒๕๕๕) บทคัดย่อ

^๕กระทรวงศึกษาธิการ, **ผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว, ๒๕๓๗), หน้า ๑๒.

๕.๓ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “แนวการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓” ผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ตามลำดับดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. จากผลการศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษจังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ ทั้ง ๕ ด้าน พบว่า ด้านที่ระดับปฏิบัติการต่ำที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูใช้กระบวนการสอนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมที่หลากหลายจึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการกระบวนการกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนในยุคใหม่ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญและเพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นและเกิดความเข้าใจในเนื้อการเรียนการสอนมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษจังหวัดศรีสะเกษ เขต ๓ สังกัดอื่นๆ และในจังหวัดอื่นๆ

๒. ควรนำผลการศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการวิจัยอื่นๆ